

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH¹⁾
z dnia..... 2011 r.**

**w sprawie określenia stopni zagrożenia lawinowego oraz odpowiadających im zaleceń
dla ruchu osób**

Na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich (Dz. U. Nr 208, poz. 1241) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się stopnie zagrożenia lawinowego oraz odpowiadające im zalecenia dla ruchu osób określone w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie dnia 31 grudnia 2011 r.²⁾

**MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH**

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

²⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. Nr 57, poz. 358), które traci moc w zakresie dotyczącym stopni zagrożenia lawinowego oraz odpowiadającym im zaleceń dla ruchu osób, z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

STOPIEŃ ZAGROŻENIA LAWINOWEGO				ZALECENIA DLA RUCHU OSÓB
Nazwa	Symbol	Stabilność pokrywy śnieżnej	Prawdopodobieństwo wyzwolenia (zejścia) lawiny	
5 bardzo wysoki		Pokrywa śnieżna jest na ogół słabo związana i dalece niestabilna.	Istnieje prawdopodobieństwo samoczynnego schodzenia wielu dużych, niejednokrotnie również bardzo dużych lawin***, także w terenie średnio stromym.	<u>Wysoce niekorzystne warunki</u> Poruszanie się w terenie jest zazwyczaj niemożliwe. Zaleca się zaniechanie wszelkich wyjść w góry i pozostanie w obszarach nie objętych zasięgiem zagrożenia lawinowego.
4 wysoki		Pokrywa śnieżna jest słabo związana na większości stromych stokach*.	Wyzwolenie lawiny jest prawdopodobne na licznych stromych stokach już przy małym obciążeniu dodatkowym**. Możliwe jest samorzutne schodzenie licznych średnich, a często również dużych lawin***.	<u>Warunki zdecydowanie niekorzystne.</u> Poruszanie się wymaga ekstremalnie dużej zdolności do lawinoznawczej oceny sytuacji. Zaleca się zaniechanie wszelkich wyjść w teren wysokogórski. Należy pozostawać w granicach średnio stromych stoków oraz brać pod uwagę zasięg lawin z wyżej położonych stoków.
3 znaczny		Pokrywa śnieżna jest umiarkowanie lub słabo związana na wielu stromych stokach*.	Wyzwolenie lawiny jest możliwe już przy małym obciążeniu dodatkowym**, przede wszystkim na stromych stokach*. W niektórych przypadkach możliwe jest samorzutne schodzenie średnich, a sporadycznie także dużych lawin***.	<u>Warunki w znacznej mierze niekorzystne.</u> Poruszanie się wymaga bardzo dużego doświadczenia oraz posiadania bardzo dużej zdolności do lawinoznawczej oceny sytuacji. Należy unikać stromych stoków* szczególnie wskazanych pod względem wystawy i wysokości*.
2 umiarkowany		Pokrywa śnieżna jest umiarkowanie związana na niektórych stromych stokach*, na ogół jednak jest związana dobrze.	Wyzwolenie lawiny jest możliwe zwłaszcza przy dużym obciążeniu dodatkowym**, przede wszystkim na stromych stokach*. Nie należy spodziewać się samorzutnego schodzenia dużych lawin***.	<u>Częściowo niekorzystne warunki.</u> Poruszanie się wymaga umiejętności oceny lokalnego zagrożenia lawinowego i odpowiedniego wyboru trasy szczególnie na wszystkich stromych stokach* oraz na stokach średnio stromych* szczególnie wskazanych pod względem wystawy i wysokości.
1 niski		Pokrywa śnieżna jest na ogół dobrze związana i stabilna.	Wyzwolenie lawiny na ogół jest możliwe tylko przy dużym obciążeniu dodatkowym** w nielicznych miejscach w bardzo stromym lub ekstremalnym terenie*. Możliwe jest samorzutne schodzenie lawin głównie w postaci zsuwów i małych lawin***.	<u>Na ogół dogodne warunki dla wędrowek.</u> Szczególną ostrożność należy zachować na stokach ekstremalnych i bardzo stromych.

Objaśnienia:

* Ogólne wskazówki na temat stoków, na których występuje tendencja do schodzenia lawin może zawierać komunikat lawinowy (np. wysokości bezwzględne, wystawa stoków, formy terenu).

- teren średnio stromy: stoki o nachyleniu mniejszym niż 30 stopni;
- teren stromy: stoki o nachyleniu równym, lub większym niż 30 stopni;
- teren ekstremalny, bardzo stromy: obszar o nachyleniu większym niż 40 stopni lub szczególnie niekorzystny ze względu na rzeźbę terenu, pokrycie, bliskość grzbietu.

** Obciążenie dodatkowe:

- małe: np. pojedynczy narciarz/snowboardzista jadący płynnie bez upadków, mała grupa (2 – 4 osoby) narciarzy/osób poruszających się na nartach lub na raketach zachowująca należyte odstępów odciążające (minimum 15m), pojedynczy piechur/wspinacz poruszający się na nartach lub raketach;
- duże: np. pojedynczy piechur/wspinacz, mała grupa narciarzy/osób poruszających się na nartach lub na raketach śnieżnych nie zachowująca należytych odstępów odciążających, duża grupa narciarzy/osób poruszających się na raketach (5 i więcej osób), dynamicznie zjeżdżający narciarz/snowboarder, skuter śnieżny, ratrak.

Samorzutne schodzenie lawin: lawiny powstałe bez udziału człowieka

Wystawa: kierunek kompasu zgodny z linią spadku stoku

***Klasyfikacja wielkości lawin

Rozmiar	Nazwa	klasyfikacja toru lawiny	Potencjalne szkody	Typowa długość i objętość lawiny
1	zsuw	przemieszczenie śniegu z minimalnym zagrożeniem zasypiania (głównie możliwość spowodowania upadku)	stosunkowo mało niebezpieczny dla ludzi	długość lawiny <50 m, objętość < 100 m ³
2	mała	osiąga koniec stoku	może zasypać, zranić lub zabić człowieka	długość lawiny < 100 m, objętość < 1000 m ³
3	średnia	osiąga płaskie części doliny (o nachyleniu znacznie poniżej 30°) na dystansie poniżej 50 m	może zasypać, zniszczyć samochód osobowy, uszkodzić ciężarówkę, może zburzyć mały budynek, połamać pojedyncze drzewa	długość lawiny < 1000 m, objętość < 10 000 m ³
4	duża	osiąga płaskie części doliny (o nachyleniu znacznie poniżej 30°) na dystansie powyżej 50 m i może osiągnąć dno doliny	może zasypać i zniszczyć dużą ciężarówkę, pociąg, może niszczyć kilka budynków i fragmenty lasu.	długość lawiny w granicach 1 - 2 km, objętość < 100 000 m ³
5	bardzo duża	osiąga dno dolin, największe znane lawiny	może dokonywać znaczących zmian w krajobrazie, możliwe katastrofalne zniszczenia.	długość lawiny około 3 km, objętość >100 000 m ³

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia stanowi realizację upoważnienia zawartego w art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o *bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich* (Dz. U. Nr 208, poz. 1241).

Wprowadza się pięć stopni zagrożenia lawinowego:

Piąty – bardzo wysoki

Czwarty – wysoki

Trzeci – znaczny

Drugi – umiarkowany

Pierwszy – niski

Czynnikiem, stanowiącym podstawę podziału stopni zagrożenia lawinowego jest stabilność pokrywy śnieżnej oraz prawdopodobieństwo samoistnego bądź mechanicznego wyzwolenia lawiny.

Zaproponowany podział jest oparty na prawdopodobieństwie możliwości zejścia lawiny. Przejście od jednego stopnia do drugiego zależy od różnych czynników, nie zawsze takich samych (np. zwiększenie stopnia zagrożenia może wynikać z destabilizacji pokrywy śnieżnej, a w innym przypadku ze zwiększenia liczby miejsc, gdzie pokrywa śnieżna jest mniej stabilna).

Poszczególnym stopniom zagrożenia lawinowego odpowiadają zalecenia dla osób przemierzających się w górach. Zalecenia te są oparte na konieczności uświadomienia i wyrobienia nawyków pewnych zachowań, nabycia doświadczenia pomocnego w bezpiecznym korzystaniu z terenów górskich.

Nie jest możliwe wskazanie w regulacji katalogu konkretnych wzorców zachowań, czy wprowadzenia ścisłych zakazów ze względu na szeroki zakres wiedzy potrzebnej do odpowiedniego wyboru trasy i dostosowania strategii pokonywania terenu ze względu na panujące warunki.

Stopnie zagrożenia lawinowego odpowiadają tzw. europejskiej skali zagrożenia lawinowego (pierwsze ujednoczenie skal zagrożenia lawinowego nastąpiło podczas zjazdu europejskich ostrzegawczych służb lawinowych w Wilbad Krenth w 1993 roku). Polskie regulacje w tym zakresie zawiera rozporządzenie Rady Ministrów z 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. Nr 57, poz. 358).

Projekt przedmiotowego rozporządzenia wzoruje się na ww. regulacjach oraz na wypracowanych przez organizację EAWS (*European Avalanche Warning Services*) podziale stopni i towarzyszących im zaleceń.

W Polsce nie występują skupiska ludzkie czy drogi publiczne, które byłyby narażone na zagrożenie lawinowe. Zagrożenie to dotyczy ludzi wchodzących w teren podczas uprawiania turystyki, taternictwa czy też narciarstwa wysokogórskiego lub narciarstwa na zorganizowanych terenach (np. w rejonie Kasprowego Wierchu). W czasie pracy w terenie zagrożonym mogą znaleźć się również ratownicy górscy, pracownicy Parku Narodowego czy też pracownicy schronisk. Dla podniesienia bezpieczeństwa osób przebywających w górach zasadnym jest wprowadzenie prognozowania zagrożenia lawinowego.

W projekcie rozporządzenia wykorzystano popularyzowaną przez EAWS (European Avalanche Warning Services) skalę, która obejmuje określenie stopni zagrożenia lawinowego oraz ich prezentację. Każdy stopień jest określony przez nazwę, definicję stabilności pokrywy śnieżnej oraz prawdopodobieństwo wyzwolenia lawiny (w kontekście zarówno obszarów, jak i oddziaływania mechanicznego na pokrywę śnieżną), a więc uwzględnia niedeterministyczny charakter zagrożenia lawinami. Uwzględnienie w określeniu stopnia zagrożenia lawinowego znaków graficznych znacznie ułatwi odbiór prezentowanego stopnia zagrożenia przez osoby przebywające w górach. Obraz graficzny stopnia 4 i 5 celowo jest taki sam. Już „2 – umiarkowany” stopień informuje o zagrożeniach lawinami, zaś przy „3 – znacznym” stopniu zagrożenia lawinowego w zaleceniach czytamy, że „poruszanie się wymaga bardzo dużego doświadczenia oraz posiadania bardzo dużej zdolności do lawinoznawczej oceny sytuacji” Kolor czerwony podświadomie kojarzony jest z niebezpieczeństwem. W związku z powyższym stopnie 4 i 5 celowo zostały oznaczone takim samym czerwonym piktogramem. W założeniu chodzi o poinformowanie o bardzo dużym lub jeszcze większym niebezpieczeństwie.

Projektowane przepisy wejdą w życie z dniem 31 grudnia 2011 r.

Regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje rozporządzenie

Wejście w życie przepisów projektowanego rozporządzenia będzie oddziaływać na osoby przebywające w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich, Górskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe oraz Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

2. Obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych

Projekt rozporządzenia został skonsultowany z Górskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym oraz Tatrzańskim Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym jako podmiotami zobowiązanymi do prowadzenia obserwacji i pomiarów, opracowywania prognoz stopnia zagrożenia lawinowego oraz opracowywania komunikatu lawinowego i przekazywania go do publicznej wiadomości. Ponadto został przesłany do zaopiniowania Stowarzyszeniu Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego, Polskiemu Związkowi Narciarskiemu, a także do parków narodowych i krajobrazowych. Uwagą najczęściej zgłaszaną była propozycja podkreślenia różnicy w piktogramach stopnia 4 i 5 zagrożenia lawinowego. W Ministerstwie Spraw Wewnętrznych odbyła się konferencja uzgodnieniowa w sprawie przedmiotowego rozporządzenia, na którą zostali zaproszeni przedstawiciele wszystkich podmiotów, które zgłosiły uwagi. GOPR i TOPR poparł rozwiązanie, aby stopień 4 i 5 miały takie samo czerwone oznaczenie gdyż jest to zrealizowanie zalecenia EAWS (European Avalanche Warning Services). Ponadto kolor czerwony ludzie podświadomie kojarzą z niebezpieczeństwem. Użycie więc czerwonego koloru, informującego o dużym lub bardzo dużym niebezpieczeństwie zostało przyjęte ze zrozumieniem. Pozostałe uwagi co do zaleceń dla ruchu osób zostały przyjęte.

Projekt został przekazany Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz wojewodom. Wojewodowie nie wnieśli uwag do projektu a Komisja Wspólna Rządu i Samorządu zaopiniowała go pozytywnie.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 ze zm.) projekt został także zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało bezpośredniego wpływu na sytuację i rozwój regionalny.